

Programmabegroting 2020

Algemene Beschouwingen

4 november 2019

Vooraf

Voorzitter, raadsleden en alle belangstellenden die deze vergadering hier in de zaal of via andere media volgen,

Dank aan iedereen die aan deze begroting hebben bijgedragen.

In 2018 constateerden we al dat de Kadernota 2019 en de Begroting 2019 beleidsarm waren. Toen was de reden dat er net verkiezingen waren geweest en er eerst een coalitieakkoord moest worden gesmeed, aldus de coalitie. Ook de Kadernota 2018 en de Begroting 2018 waren beleidsarm; toen omdat de gemeenteraadsverkiezingen net voor de deur stonden.

In deze redeneertrant blijven er dus telkens maar twee jaar over, om wél nieuw beleid te vertalen in een Kadernota en Begroting. Gemeentebelangen Heiloo keek daarom vol verwachting uit naar de Kadernota 2020 en de Begroting 2020; wat voor nieuws zou het college voor ons in petto hebben?

Helaas, laten het nu weer een beleidsarme Kadernota 2020 en Begroting 2020 zijn! Deze Begroting is opnieuw slechts een financieel technische doorrekening van oude plannen. Oude plannen, vastgelegd in een coalitieakkoord waarvan de opstellers vervolgens opgewekt verklaarden dat er “nog heel veel ruimte is om zaken aan te passen”. Wel, dat hebben we gemerkt!

Laat ik u aan de hand van de pijlers van Gemeentebelangen Heiloo -Sociaal, Groen en Duurzaam- onze visie geven op de voorliggende Begroting 2020.

Sociaal,

Allereerst de sport; Gemeentebelangen Heiloo vindt sport belangrijk voor een sociaal en gezond Heiloo. Daarom hebben wij op 8 juli, bij de behandeling van de Kadernota 2020, twee moties ingediend. Eén voor een tweede sporthal en één voor een extra impuls aan Sport en Spelvoorzieningen in de wijk. Vanwege toezeggingen van het college is de eerste motie verworpen en de tweede ingetrokken. Helaas wachten we nog steeds op de toegezegde beleids- en beheervoorstellen. De financiële dekking voor die voorstellen is dan ook niet meegenomen in deze Begroting 2020.

Voorts heeft de Commissie Maatschappelijke Zaken het college op 16 september geadviseerd om de binnensportverenigingen meer tijd te geven om hun eigen plannen voor een tweede sporthal uit te werken. De meerderheid van de Commissie achtte het voorstel van het college over de exploitatie van de binnensportaccommodaties nog niet rijp voor besluitvorming. Toch heeft het college, tegen het advies van de commissie in, haar onrijpe voorstel op de agenda van de gemeenteraadsvergadering op 7 oktober gezet. Het college had zich namelijk al vastgelegd aan afspraken met Castricum om de exploitatie gezamenlijk aan te besteden en daarvoor gold een deadline. In deze begroting is dan ook geen budget voor een tweede sporthal opgenomen; een gemiste kans! Hoezo, veel ruimte om zaken aan te passen?

Gemeentebelangen Heiloo zet daarnaast grote vraagtekens bij het huidige subsidie –en accommodatiebeleid. Nog even terug in de geschiedenis. Op grond van de Wet Markt en Overheid moesten de welzijnsorganisaties in Heiloo vanaf 1 januari 2016 een maatschappelijke huur betalen

voor de ruimtes die zij van de gemeente huren. Voor de buitensportaccommodaties gold dit vanaf 1 januari 2017. Die maatschappelijk huur betekende een aanzienlijke huurverhoging, maar deze extra huur mocht worden meegenomen in de subsidieaanvragen. Volgens het college toentertijd “een accentverschuiving, toekomstbestendig en niet bedoeld om verenigingen, clubs en instellingen de nek om te draaien”. Ondertussen betekende het wel een bezuiniging van 150.000 op de directe subsidies van instellingen en 75.000 op de indirecte subsidies van de buitensportaccommodaties toen! Die subsidies worden nu afgebouwd. Scouting Rurik heeft hierover al aan de noodbel getrokken.

Dan de indexatie van die subsidies. In de Begroting 2020 wordt uitgegaan van een structurele stijging van de subsidieplafonds met 1,5%. Terwijl we allemaal weten dat de loonkosten veel meer stijgen, gezien de indexatie van 3% op basis van CBS. Aangezien bij veel maatschappelijke organisaties de loonkosten de grootste kostencomponent zijn, voorzien wij financiële problemen die ten koste gaan van de maatschappelijke dienstverlening. Dat is ongewenst! Gemeentebelangen Heiloo is van mening dat hiermee nu al in de Begroting 2020 rekening moet worden gehouden; voorziene kosten kan en moet je meenemen! In deze Begroting is hier geen rekening mee gehouden.

Al met al wordt er op het Sociaal Domein al jaren veel te krap aan de wind gezeild, en dat vinden wij bijzonder schrijnend tegen de achtergrond dat op het Sociaal Domein in de jaren 2015 -2017 elk jaar zo’n miljoen euro aan budget is overgehouden en vervolgens overgeheveld naar de Algemene Reserves en de Grote Projecten waardoor het geld komt niet bij de instellingen waarvoor het bedoeld is.

Ja voorzitter, die Grote Projecten. Woningbouw, wel dure eengezinswoningen, maar veel te weinig betaalbare woningen voor de lokale behoefte. En geen concrete maatregelen op gebied van speculatie, zelfbewoningsplicht en instandhouding - laat staan uitbreiding- van de sociale woningvoorraad. En dan die Aansluiting A9, die aanvankelijk 33 miljoen zou kosten, maar waarvan de teller nu al op ruim 42 miljoen staat. Waar nog veel meer kosten bijkomen dankzij de onvermijdelijke vertraging op grond van nieuwe wetgeving rond stikstof en P-FAS. Ook met deze extra kosten is in deze begroting geen rekening gehouden!

We weten zelfs nog steeds niet wat de totale kosten van de Aansluiting A9 zullen zijn. Door het structureel niet leveren van de benodigde cijfers, wordt het de raad feitelijk onmogelijk gemaakt om zijn controlerende functie uit te voeren. De vraag van D66 al in 2017 bij de Begroting 2018: wil het college niet, of kan het niet? Dit college gaat zonder afstemming met de raad gewoon door met uitgeven, alsof er niets aan de hand is. Het komt pas terug bij de raad als de portemonnee leeg is .. en het project half af. Welk normaal bedrijf zou een project starten als nu al duidelijk is dat de business case niet rond te krijgen is?

Groen & Duurzaam

Op 1 november gaf het Planbureau voor de Leefomgeving aan dat Nederland de opgave van 49% reductie van broeikasgasemissies in 2030 ten opzichte van 1990 niet haalt. De negatieve effecten van met name de elektriciteitsproductie, mobiliteit en industrie zijn groter dan de positieve effecten van het Klimaatakkoord; er moet een tandje bij. Veel tandjes bij!

Daarvoor al, in september, heeft de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling aangegeven dat er een fundamenteel andere aanpak nodig is voor de uitdagingen op gebied van milieu, economie en samenleving. De OESO stelt dat bovendien dat deze uitdagingen niet los van elkaar gezien kunnen worden. Ons hele economisch en sociaal denken, alsmede het politieke beleid dat daaruit voortvloeit moet op de schop. Ik citeer: “Ons doel moet zijn een economie die het welzijn van de mensen en de planeet centraal stelt. We kunnen niet langer doorgaan met ons oude denken en doen, dat geleid heeft tot een toxische mix die onze natuurlijke, sociale en economische systemen heeft vergiftigd”. En “de moeder van alle systemen is het Milieu!”, aldus de OESO.

Juist nu is er dus behoefte aan nieuw beleid; beleid dat uitgaat van welzijn van mens en planeet. In ons verkiezingsprogramma hebben we als Gemeentebelangen Heiloo al heel duidelijk de keuze gemaakt; Welzijn boven welvaart. Vanuit die keuze heeft GBH in het afgelopen jaar heel wat “groene” moties en besprekstukken ingediend; over het Groenbeleid (mei 2018), Bomenbeleid, Maaibeleid (oktober 2018), Luchtkwaliteit, etc. Alle deze stukken zijn niet vertaald in nieuw beleid. Ondanks de noodzaak die mondiaal, nationaal en lokaal evident aanwezig is. Het Groenbeleidsplan van Heiloo dateert uit 2011! De nota Dierenwelzijn uit 2014. Beide zijn dringend aan actualisatie toe! Helaas, ondanks harde toezeggingen geen nieuw beleid. Weer een gemiste kans in deze Begroting 2020!

Gemeentebelangen Heiloo betreurt het zeer dat het college op geen enkele wijze invulling geeft aan een ecologisch verantwoord groenbeheer. Het ontbreekt Heiloo én de BUCH niet alleen aan voldoende ecologische deskundigheid om een integrale visie te ontwikkelen op het Groenbeleid maar ook aan de wil. Waarom anders het verzet tegen de uitspraak van de Raad van State om het Bestemmingsplan Aansluiting A9 te vernietigen? Waarom niet investeren in groen ipv asfalt?

Tot slot

Tot slot een paar financiële opmerkingen. Heiloo draagt ruim 15 miljoen bij aan de BUCH. Hoe kan de gemeente Heiloo haar taakstellende en controlerende taken hierover uitoefenen? Uit de accountantscontrole over 2018 blijkt dat de BUCH werkorganisatie niet “in control” is, mede omdat eerdere aanbevelingen op gebied van de interne controle en budgetbeheersing niet zijn opgepakt. En van wie is deze Begroting 2020 überhaupt? De boekhoudingen van de gemeente Heiloo en de werkorganisatie BUCH lopen nog steeds door elkaar.

Voor 2020 staat een evaluatie van de BUCH op het programma. Conform de twee moties die in 2015 door de gemeenschappelijke BUCH raden aangenomen zijn. Gemeentebelangen Heiloo is heel benieuwd of de te evalueren besparingen en verbeteringen in de dienstverlening gerealiseerd worden. Want die besparingen worden wel meegenomen in de Begrotingen!

Onzekere opbrengsten en besparingen wel meenemen in de Begroting 2020. Maar kosten vooruitschuiven tot de 1^e Begrotingswijziging om de Begroting 2020 sluitend te krijgen; met zo’n aanpak kan GBH niet instemmen! Dank voor uw aandacht.

*Bas van Beusekom, Edith de Jong, Peter Rood.
Fractie Gemeentebelangen Heiloo*